

**OnderhoudNL
Ondernemers-
panel
30^e meting
Laagseizoen
2017**

Rapportage

T.b.v. OnderhoudNL

Ing. Florens van der Gaag
Mei 2017 – a17onlmvk1s1

USP
Marketing Consultancy bv

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen

5 Conclusies

- OnderhoudNL wil de invloed van de economische omstandigheden op de schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche in de gaten houden en deze wordt daarvoor twee keer per jaar gemeten door OnderhoudNL met het OnderhoudNL ondernemerspanel.
- Het doel dat aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel ten grondslag ligt, is enerzijds het volgen van de conjunctuur en de laatste ontwikkelingen in de sector en anderzijds het ondersteunen van de leden in hun bedrijfsvoering met verkoopadvies, doelgroepspecificaties en ware marktfeiten.
- Informatie die met het Ondernemerspanel in kaart gebracht wordt, is:
  - Ontwikkeling van de omzet
  - Ontwikkeling naar type werkzaamheden
  - Ontwikkeling van de orderportefeuille
  - Thema's die spelen op het gebied van economie, milieu/duurzaamheid/energie, logistiek, marktwerking, techniek, innovatie, marktontwikkelingen, etc.
- In deze editie komt het thema 'Algemene Kosten' aan bod. Hierbij is onder andere gevraagd wat de verhouding is tussen loon en arbeid, wat de procentuele verhouding is van de flexibele schil en wat de invloed is van de wet DBA.

De opzet van deze rapportage ziet er als volgt uit:

- In hoofdstuk 2 zal worden aangevangen met de respons en bedrijfskenmerken van de deelnemers aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel.
- Vervolgens zal er in hoofdstuk 3 worden ingegaan op de huidige conjunctuur en de invloed daarvan op de bedrijven in de schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche. Hierbij zal een vergelijking worden gemaakt tussen de sectoren Vastgoed, Schilders en Totaalonderhoud. De door OnderhoudNL onderscheiden sectoren Glas en Industrieel zijn niet in deze uitsplitsing meegenomen, omdat er te weinig waarnemingen zijn voor bedrijven in deze sectoren. Deze bedrijven zijn wel meegenomen in het totaal. Ook zullen de resultaten van deze meting vergeleken worden met de uitkomsten van de vorige meting. Sinds de rapportage, 'Ondernemerspanel 26^e meting laagseizoen 2015', is besloten geen onderscheid meer te maken naar de resultaten voor OnderhoudNL leden en de sector Industrieel. Wanneer in de rapportage wordt gesproken over OnderhoudNL leden betreft dit de OnderhoudNL leden inclusief de respondenten uit de sector Industrieel.
- In hoofdstuk 4 zal een aantal actuele vragen voor de OnderhoudNL leden worden behandeld over algemene kosten, de wet DBA en de Modelovereenkomst ZZP.
- In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste uitkomsten van het OnderhoudNL Ondernemerspanel samengevat.

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen

5 Conclusies

2. Respons en bedrijfskenmerken

De onderstaande tabel geeft het verloop van het onderzoek weer.

De uitnodiging voor deelname aan het OnderhoudNL Ondernemerspanel is verzonden aan 1.857 leden van OnderhoudNL. Dit zijn alle OnderhoudNL leden waarvan een kloppend e-mailadres bekend is.

De onderstaande tabellen geven het verloop van het onderzoek en het aantal respons per sector weer. In totaal zijn er 239 geslaagde enquêtes afgenomen. Er is een responspercentage behaald van 13%.

Onderzoeksverloop							
Week	16	17	18	19	20	21	22
Afstemmen vragenlijst							
Programmeren							
Veldwerk							
Analyse & rapportage							

Respons per sector							
	Totaal	Sector Restauratie schilders	Sector Schilders (incl. Zelfstandigen)	Sector Vastgoed	Sector Totaal	Sector Glas	Sector Industrieel (metaalconser veringsbedr.)
Totaal aantal in bestand	1.857	-	-	-	-	-	-
Respons	239	6	188	17	17	4	7
Respons percentage	13%	-	-	-	-	-	-

2. Respons en bedrijfskenmerken

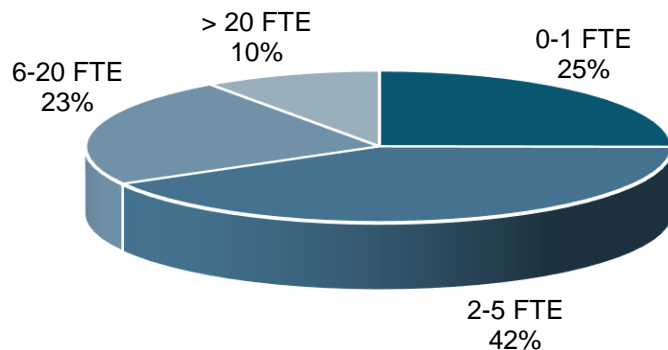
*Hoeveel medewerkers, inclusief uzelf, heeft uw bedrijf momenteel in dienst?
Wat was de omzet van uw onderneming in euro's excl. BTW in 2016?*

Ongeveer twee vijfde (42%) van de OnderhoudNL leden heeft tussen de 2-5 FTE in vaste dienst. Daarnaast heeft ongeveer één derde van de OnderhoudNL leden meer dan 5 FTE in vaste dienst (33%).

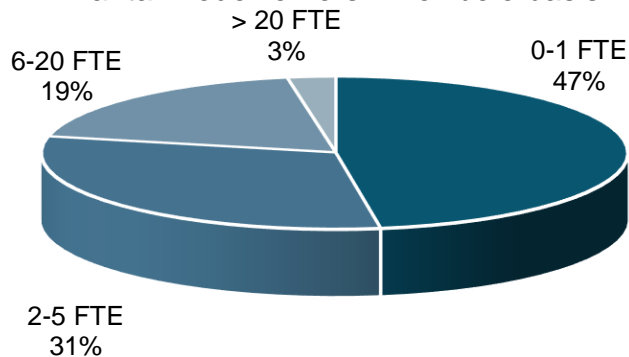
Het merendeel van de OnderhoudNL leden heeft vijf of minder FTE in flexibele dienst (78%). Bij 3% van de OnderhoudNL leden werken meer dan 20 FTE met een flexibel dienstverband.

Bijna een kwart van de OnderhoudNL leden heeft een omzet tot anderhalve ton behaald (23%) en gemiddeld 20% van de bedrijven heeft een jaaronzet van meer dan 2,0 miljoen behaald in 2016.

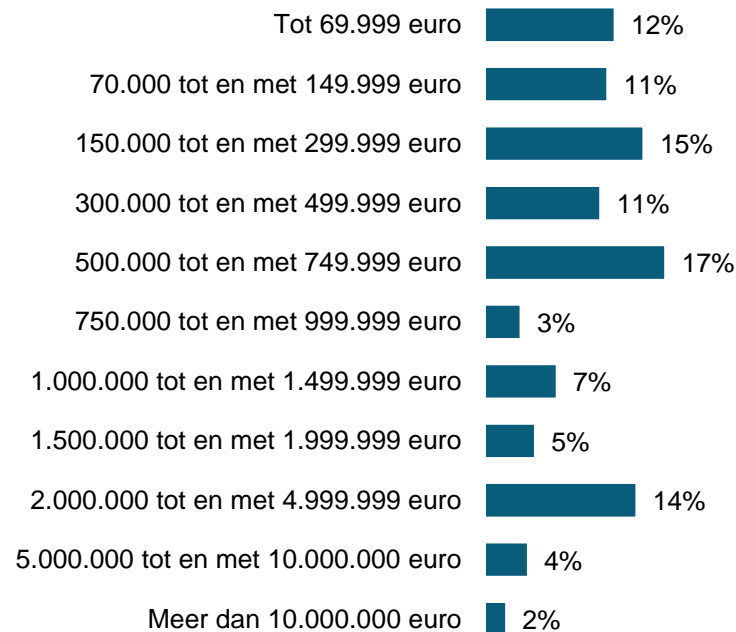
Aantal medewerkers - Vaste dienst

Aantal medewerkers - Flexibele basis

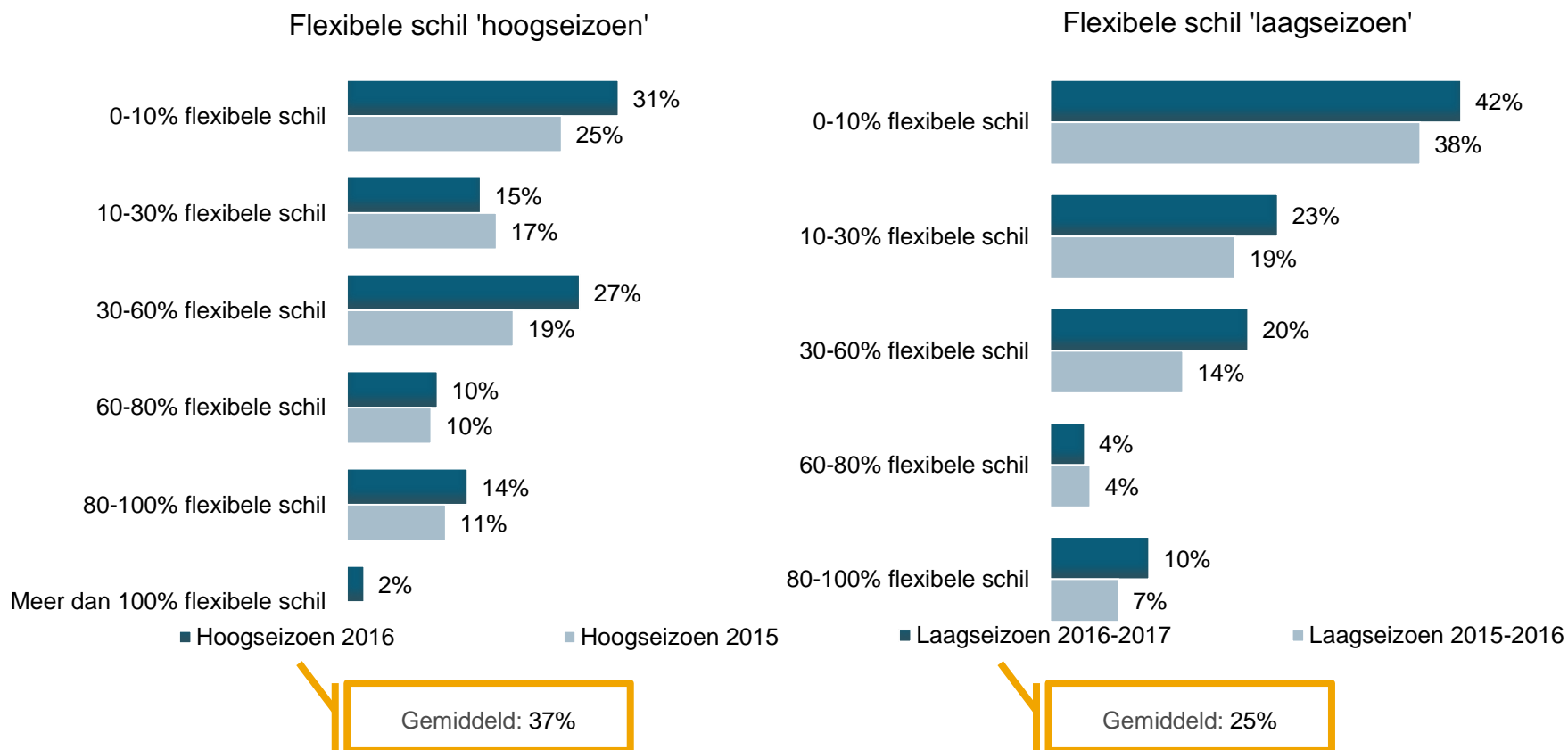
Omzet 2016 excl. BTW

2. Respons en bedrijfskenmerken

Hoe groot was in de periode oktober 2016 tot en met maart 2017 (laagseizoen) en in de periode april 2016 tot en met september 2016 (hoogseizoen) de 'flexibele schil' van uw bedrijf, ten opzichte van de vaste medewerkers?

In vergelijking met het hoogseizoen 2015 is het percentage bedrijven met een flexibele schil van 30%-60% met 8% afgenomen in vergelijking met het hoogseizoen 2016. De gemiddelde flexibele schil in het hoogseizoen van 2016 is 37%.

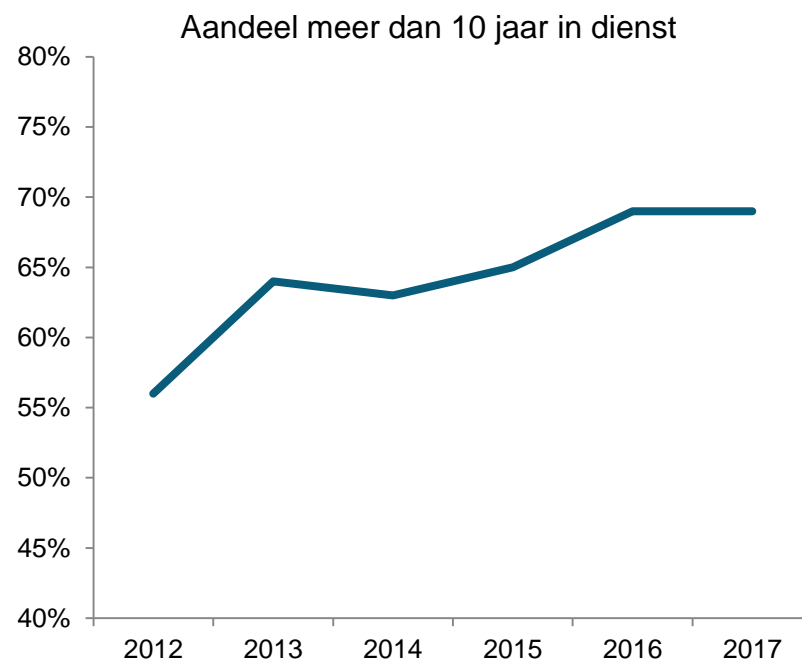
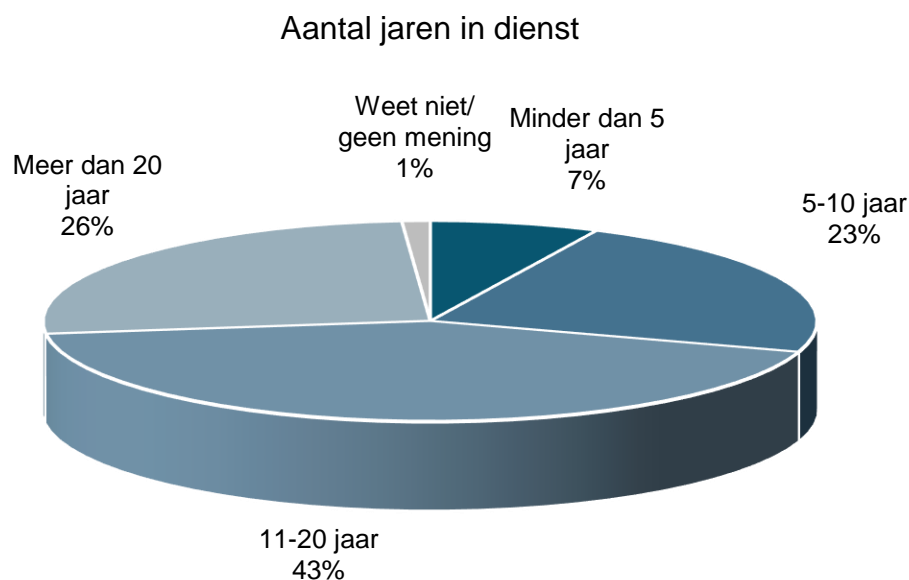

2. Respons en bedrijfskenmerken

Hoeveel jaar is het grootste deel van de medewerkers in uw bedrijf reeds in dienst?

OnderhoudNL-leden hebben veel medewerkers met jarenlange dienstverbanden. Een dienstverband van meer dan 10 jaar is zeer vanzelfsprekend, dit aandeel is ten opzichte van 2012 met 13% toegenomen. Ten opzichte van 2016 is het aandeel in 2017 gelijk gebleven, met 69%.

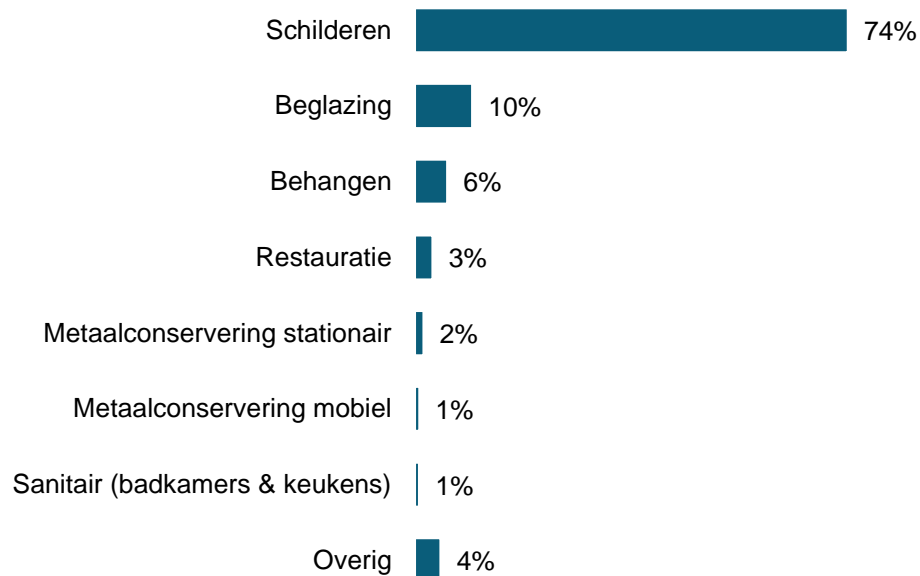
2. Respons en bedrijfskenmerken

Hoe is uw omzet in 2016 in procenten verdeeld over de volgende werkzaamheden? De omzet van zowel de OnderhoudNL leden en de Industrieel leden is verdeeld naar verschillende typen werkzaamheden.

De omzet komt voornamelijk uit schilderwerkzaamheden. De verdeling is in vergelijking met voorgaande metingen vergelijkbaar.

Het enige opvallende is dat het aandeel schilderen afneemt, dit lag tussen '14 en '16 namelijk rond de 79%.

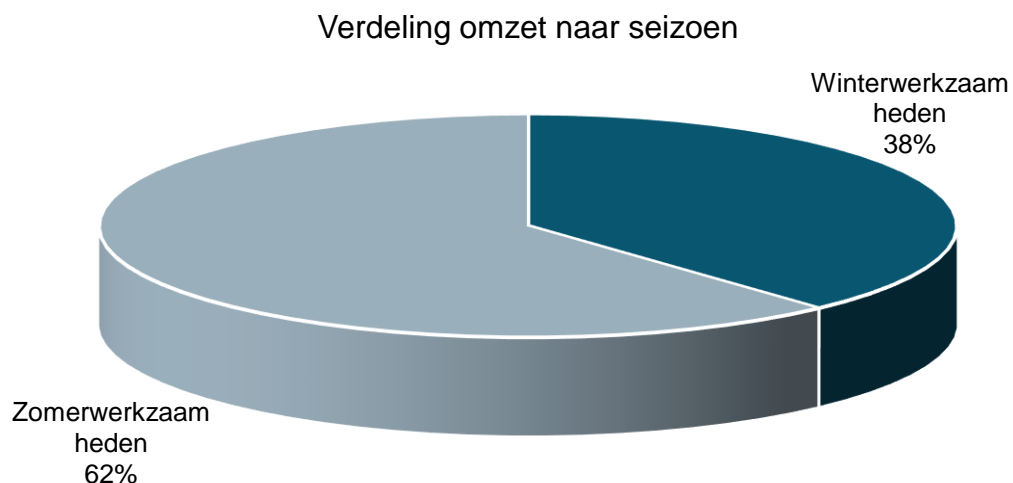
Omzet verdeling

2. Respons en bedrijfskenmerken

Naast een verdeling van de omzet naar het soort werkzaamheden, kan de omzet ook verdeeld worden naar het seizoen waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd. Deze verdeling wordt gemaakt naar zomer en winterwerkzaamheden. Hoe was uw omzet in 2016/2017 in procenten verdeeld over de volgende werkzaamheden?

62% van de omzet wordt behaald met zomerwerkzaamheden en 38% met de winterwerkzaamheden. Dit aandeel is voor alle respondentgroepen nagenoeg gelijk. In totaal is de omzet in kleine mate meer behaald in de winter (+2%) dan in de zomer (-2%) ten opzichte van de vorig jaar.

Verdeling omzet naar seizoen – sector

	Totaal	Schilders	Vastgoed	Totaalonderhoud
Winterwerkzaamheden	38%	37%	42%	40%
Zomerwerkzaamheden	62%	63%	58%	60%

1 Inleiding

2 Respons en bedrijfskenmerken

3 Conjunctuur

4 Actuele vragen

5 Conclusies

Voor de ontwikkeling en verwachtingen omtrent de omzet en werkgelegenheid zijn conjunctuurindicatoren berekend. Deze indicatoren zijn berekend door het saldo te nemen van het aantal ondernemers dat zegt dat de omzet dan wel de werkgelegenheid (sterk) is toegenomen en het aantal dat zegt dat de omzet dan wel de werkgelegenheid (sterk) is afgenomen. Dit betekent dus dat de percentages van de groep die heeft geantwoord met 'sterk afgenomen' en 'afgenomen' worden afgetrokken van de percentages 'sterk toegenomen' en 'toegenomen'. De groep die de optie 'gelijk gebleven' heeft gekozen, is hierbij buiten beschouwing gelaten.

De formule ziet er dus als volgt uit:

$$\text{Conjunctuur indicator} = ((\% \text{ sterk toegenomen}) + (\% \text{ toegenomen})) - ((\% \text{ sterk afgenomen}) + (\% \text{ afgenomen}))$$

De interpretatie van de conjunctuurindicatoren is als volgt:

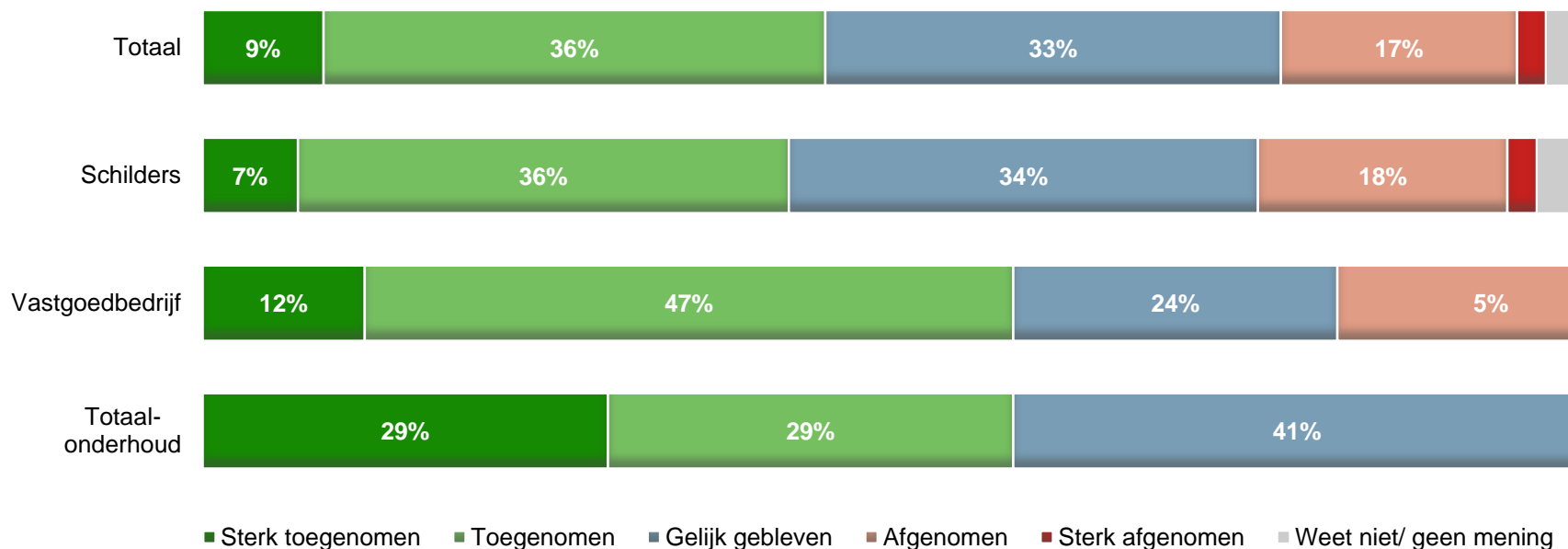
- Op het moment dat er meer positief dan negatief gestemde ondernemers zijn, is de indicator positief (met een maximum van 100, indien iedereen positief gestemd is).
- Op het moment dat er meer negatief dan positief gestemde ondernemers zijn, is de indicator negatief (met een maximum van -100, indien iedereen negatief gestemd is).

In de figuren op de volgende pagina's worden de uitkomsten van het laagseizoen 2015/2016 vergeleken met de uitkomsten van het laagseizoen 2016/2017. Ook worden de verwachtingen van het hoogseizoen 2017 vergeleken met de verwachtingen van een jaar geleden. Deze vergelijking wordt zowel voor de totale schilder- en onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche gemaakt als ook voor de verschillende sectoren op zich.

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2016 tot en met maart 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Omzet

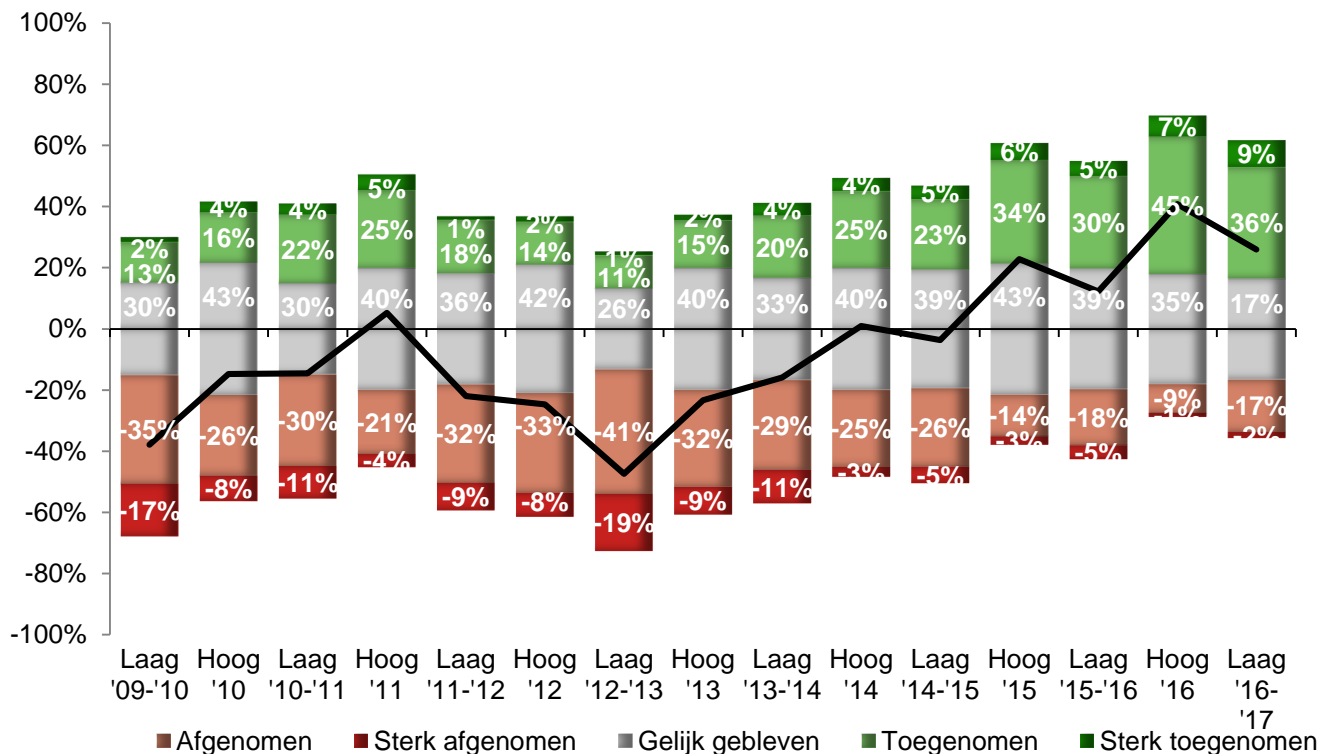
Uit onderstaand figuur blijkt dat 45% van de leden aangeeft dat de omzet van het afgelopen laagseizoen (sterk) is toegenomen ten opzichte van laagseizoen 2016. Daarnaast geeft 33% van de leden aan dat de omzet gelijk is gebleven. In de sector Totaal-onderhoud geven geen van de leden aan dat de omzet van het afgelopen laagseizoen is afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Ontwikkelingen omzet laagseizoen t.o.v. vorig jaar

Onderstaand figuur geeft de ontwikkeling in de omzet van de afgelopen metingen overzichtelijk weer. Het hoogseizoen 2016 noteerde de meest positieve stand sinds de start van het Ondernemerspanel in 2009. Het laagseizoen '16-'17, is het meest positieve laagseizoen sinds de start (26%).

Ontwikkeling omzet OnderhoudNL-leden

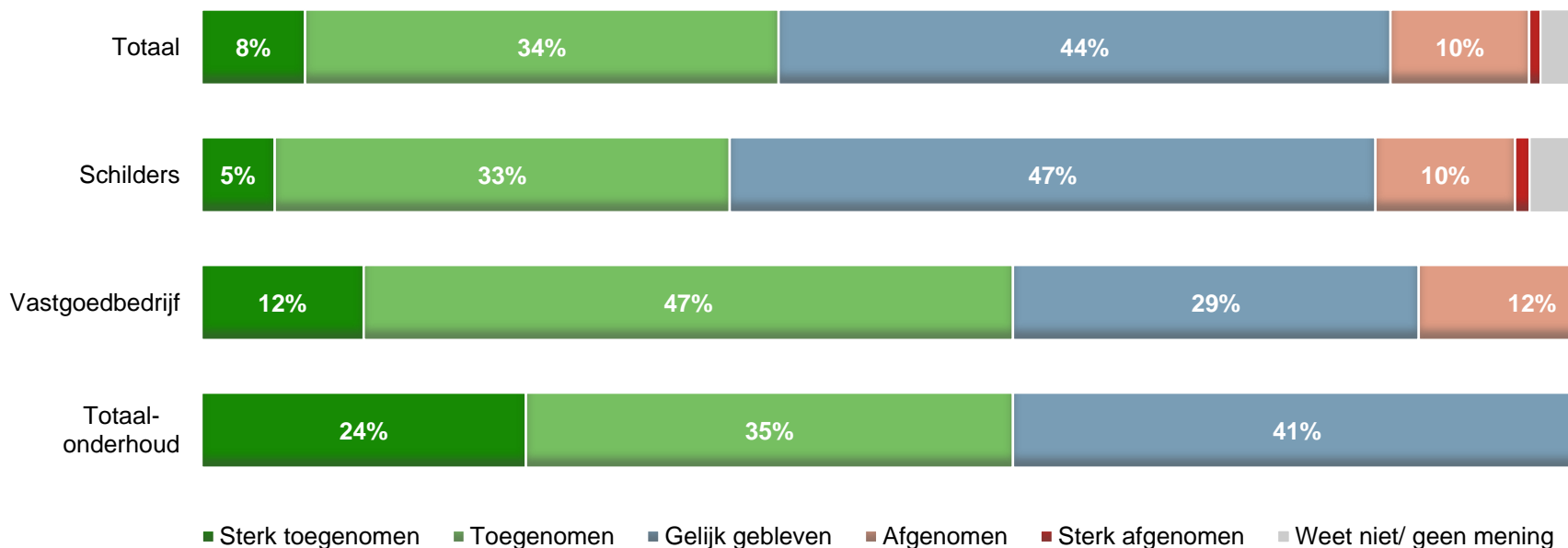

*Sinds 20^e meting in 2012 (laag '11-'12) is de sector industrieel in de omzetontwikkeling meegenomen. Gezien het geringe aantal waarnemingen is de invloed op de totale omzetontwikkeling nauwelijks aanwezig.

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2016 tot en met maart 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Werkgelegenheid

Iets meer dan twee vijfde (42%) van de OnderhoudNL leden geeft aan dat de werkgelegenheid ten opzichte van laagseizoen 2016 (sterk) is toegenomen. Bij 11% van de OnderhoudNL leden is de werkgelegenheid ten opzichte van vorig jaar (sterk) afgenomen. De sectoren Vastgoedbedrijf en Totaal-onderhoud vertonen de meeste (sterke) toename (beide 59%).

Ontwikkelingen werkgelegenheid laagseizoen t.o.v. vorig jaar

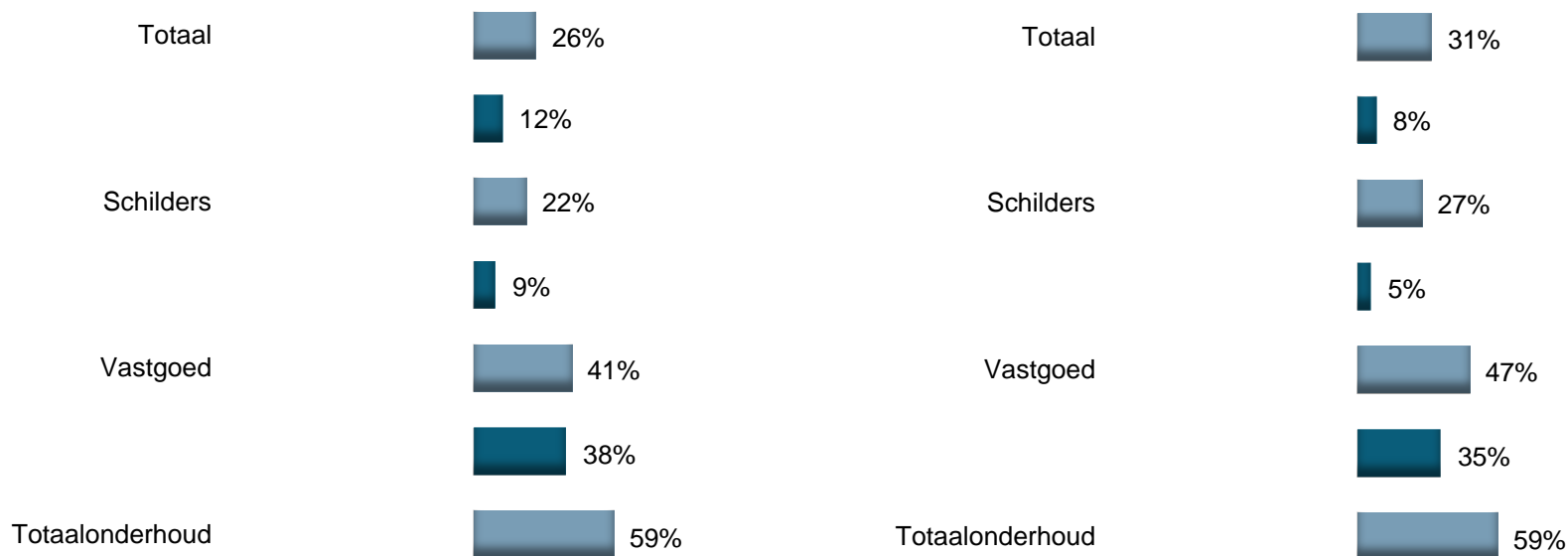
Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2016 tot en met maart 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Omzet en werkgelegenheid

Ten opzichte van het laagseizoen 2015-2016 (12%) heeft de omzet zich positief ontwikkeld (26%). Alle sectoren laten een toename zien, bij de sector schilders is de ontwikkeling het meest toegenomen (van 9% naar 22%).

Tevens heeft de werkgelegenheid zich ten opzichte van vorig jaar positief ontwikkeld (8% vs. 31%). De schilders laten hier een sterke groei zien, van 5% naar 27%.

Saldo ontwikkeling van de omzet
% (sterk) toegenomen - % (sterk) afgenomen

Saldo ontwikkeling van de werkgelegenheid
% (sterk) toegenomen - % (sterk) afgenomen

■ Laagseizoen 2015-2016 ■ Laagseizoen 2016-2017

3. Conjunctuur

Hoe heeft uw onderneming zich ontwikkeld op de onderstaande aspecten in de maanden oktober 2016 tot en met maart 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Omzet

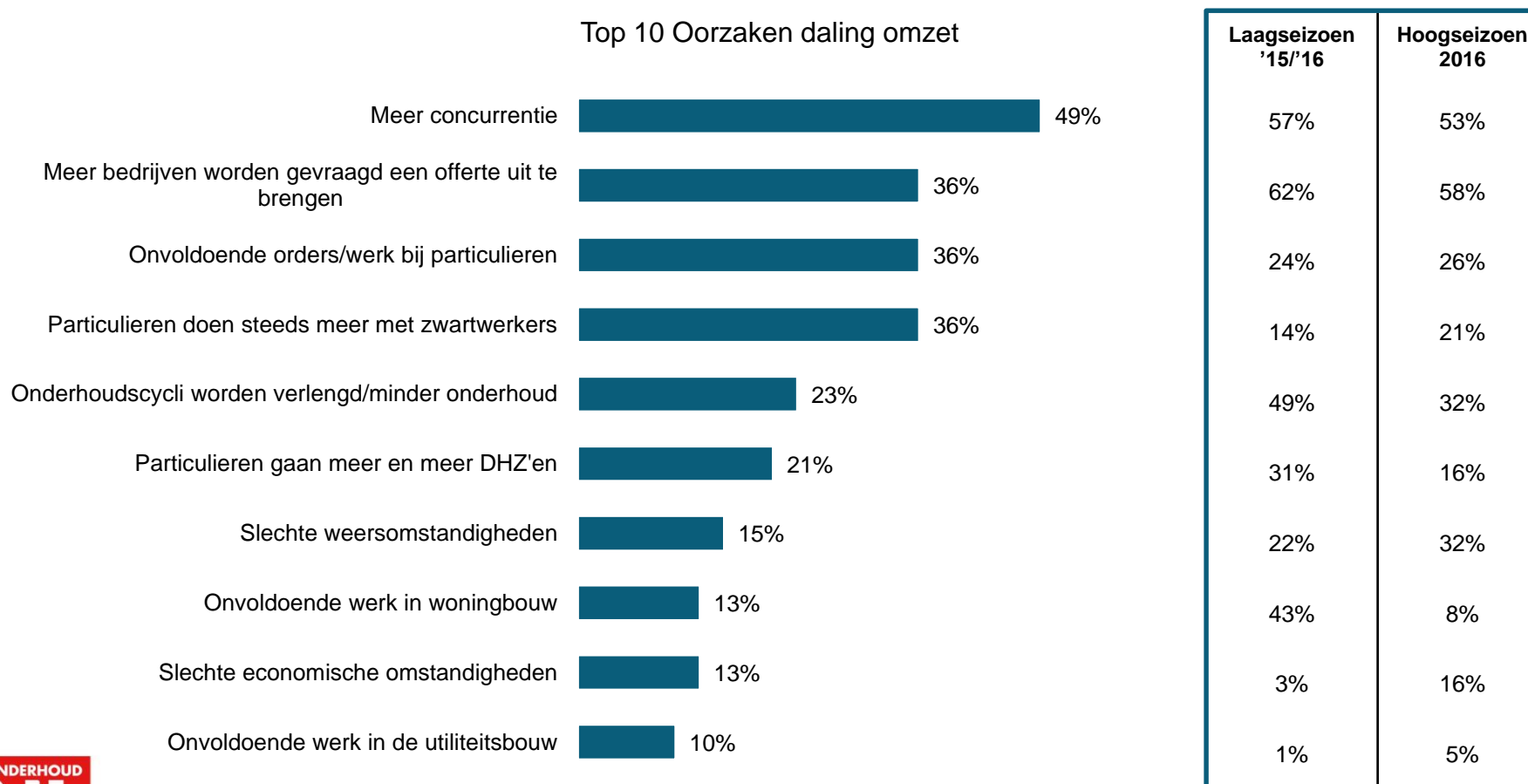
De ontwikkeling van de omzet in het laagseizoen '16-'17 wordt in de onderstaande tabel vergeleken met de ontwikkeling van de omzet in andere branches van de bouw in kwartaal 2 van 2016 en kwartaal 3 van 2016. Deze resultaten zijn afkomstig uit de Bouwbarometer, een periodiek onderzoek dat wordt uitgevoerd door USP Marketing Consultancy in opdracht van BouwKennis. Uit onderstaande tabel blijkt dat ook in andere branches de omzetontwikkeling positief ontwikkelt. Met name de aannemer B&U en de klusbedrijven laten in het laagseizoen '16-'17 een duidelijke toenameontwikkeling zien.

Omzetontwikkeling								
	OnderhoudNL leden	Handel	Architecten	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Installateurs	Afbouw	Klusbedrijven
Laagseizoen '16-'17	26%	51%	40%	48%	13%	47%	24%	27%
Hoogseizoen 2016	41%	49%	34%	21%	21%	37%	42%	17%
Laagseizoen '15-'16	12%	53%	20%	34%	8%	19%	15%	20%
Hoogseizoen 2015	23%	70%	28%	47%	0%	29%	43%	21%
Laagseizoen '14/'15	-3%	30%	4%	22%	-7%	19%	-6%	6%
Hoogseizoen 2014	2%	40%	9%	10%	-6%	6%	2%	0%
Laagseizoen '13/'14	-16%	6%	2%	-14%	7%	-1%	-9%	-4%
Hoogseizoen 2013	-23%	-40%	-41%	-34%	-20%	-28%	-26%	-26%
Laagseizoen '12/'13	-47%	-48%	-43%	-42%	-35%	-23%	-37%	-32%
Hoogseizoen 2012	-25%	-50%	-39%	-39%	-36%	-27%	-30%	-24%
Laagseizoen '11/'12	-23%	5%	-29%	-32%	-24%	-9%	-18%	-19%
Hoogseizoen 2011	5%	44%	-11%	17%	1%	7%	12%	6%
Laagseizoen '10/'11	-14%	13%	-6%	-5%	0%	11%	-25%	2%

Uw omzet is het afgelopen half jaar gedaald ten opzichte van vorig jaar. Wat zijn volgens u hier de oorzaken van de omzetsdaling?

Concurrentie is de voornaamste oorzaak wanneer er sprake is van een omzetsdaling. Dat komt ook tot uiting in de tweede reden; meer bedrijven worden gevraagd een offerte uit te brengen. Ten opzichte van een jaar geleden valt op dat het aspect 'Meer bedrijven worden gevraagd een offerte uit te brengen' veel minder als een oorzaak voor de omzetsdaling wordt gezien (36% vs. 62%).

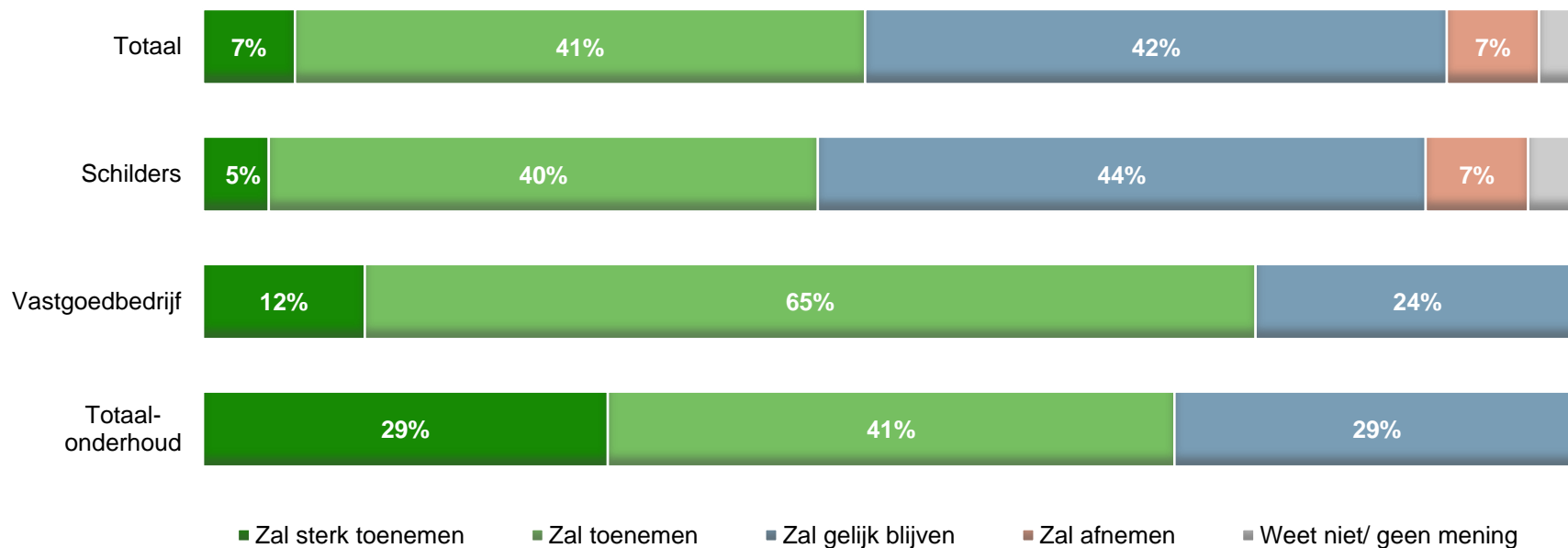
Top 10 Oorzaken daling omzet

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden april 2017 tot en met september 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Omzet

De verwachtingen voor het hoogseizoen 2017 onder de OnderhoudNL-leden tonen een positief beeld. Er zijn meer leden die een (zeer) positieve verwachting hebben (48%) dan leden die een negatieve verwachting hebben (7%). De sector Vastgoed laat een positiever beeld zien dan de andere sectoren, hier kijkt namelijk 77% met een (zeer) positieve blik naar de omzet voor het komende hoogseizoen.

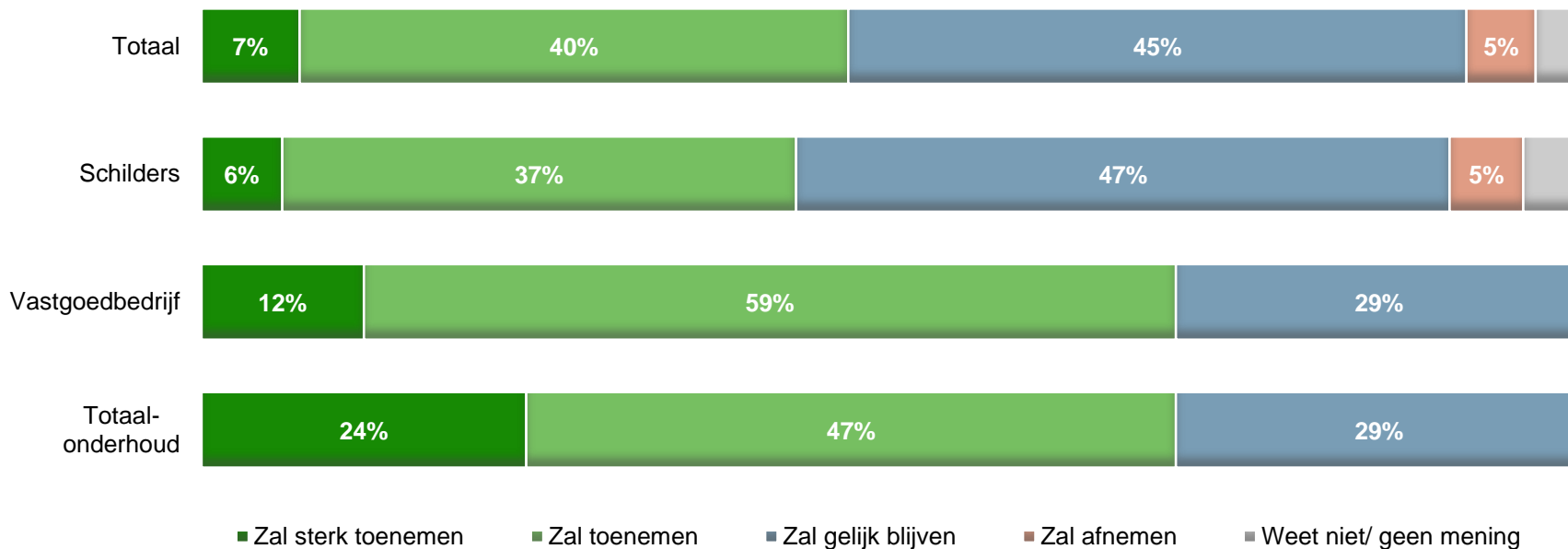
Verwachtingen omzet hoogseizoen t.o.v. vorig jaar

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden april 2017 tot en met september 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? *Werkgelegenheid*

Bijna de helft van de OnderhoudNL leden (47%) heeft (zeer) positieve verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van de werkgelegenheid van het hoogseizoen 2016. Wederom de sectoren van het Vastgoedbedrijf en Totaal-onderhoud laten een positiever beeld zien dan de andere sectoren.

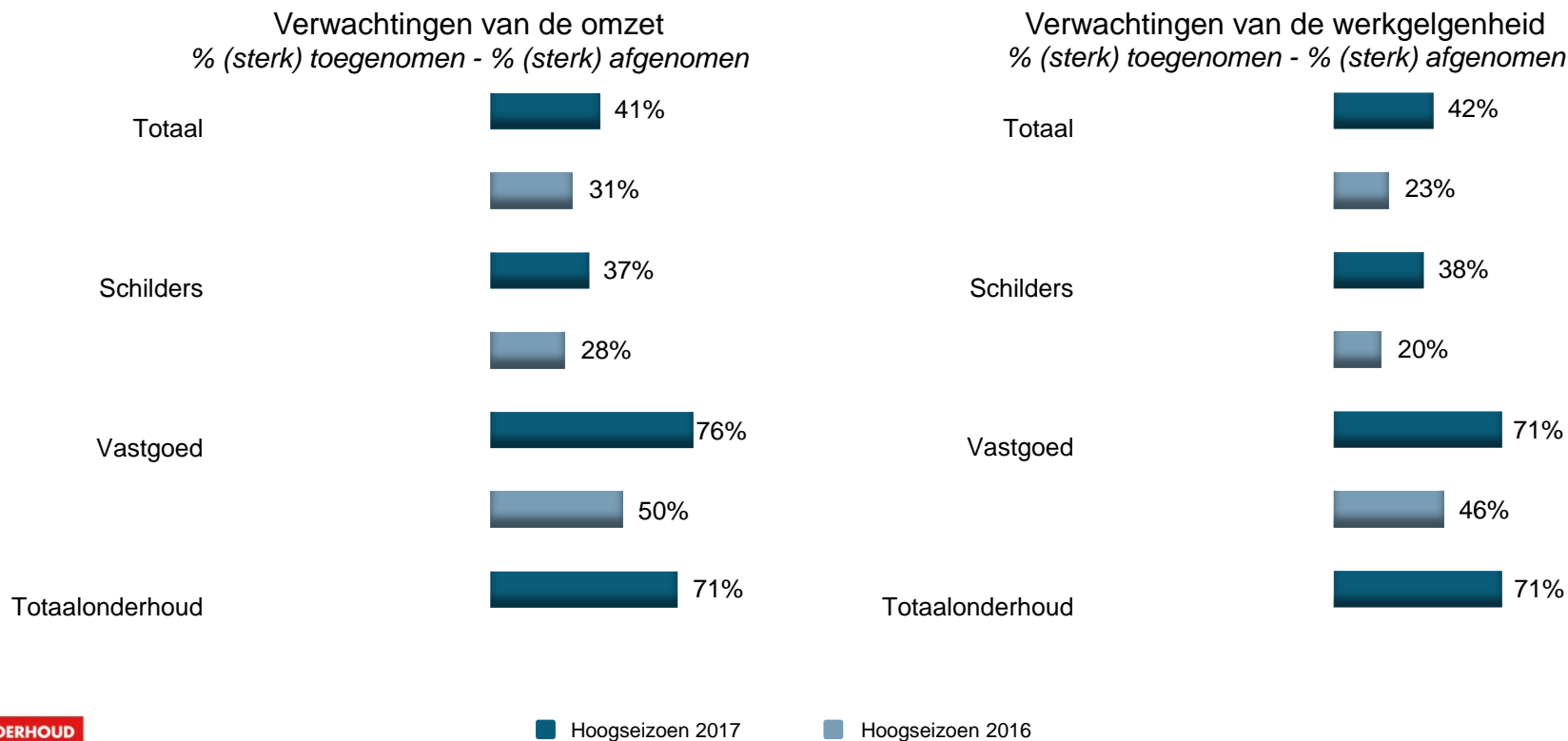
Verwachtingen werkgelegenheid hoogseizoen t.o.v. vorig jaar

3. Conjunctuur

Welke verwachtingen heeft u voor de onderstaande aspecten in de maanden april 2017 tot en met september 2017 ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder? Omzet en werkgelegenheid

De verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de omzet en de werkgelegenheid voor het komende hoogseizoen 2017 tonen nagenoeg gelijke verwachtingen in bijna alle sectoren ten op zichte van een jaar eerder. De sector Vastgoed laat zowel in de verwachtingen van de omzet en de werkgelegenheid een positieve verwachting zien. De verwachting van de omzet in het Vastgoed is van een positieve verwachting van 50% toegenomen naar een positieve verwachting van 76%. De verwachting van de werkgelegenheid toont een vergelijkbare maar iets kleinere toename, van 46% naar 71%.

Tenslotte is gevraagd of men de verwachtingen omtrent de omzet en werkgelegenheid voor het komende seizoen wil toelichten.

Schilders geven aan dat de markt aantrekt, dit merken ze met name in het aantal aanvragen dat ze krijgen ten opzichte van een jaar eerder. Onder andere dat de woningbouwverenigingen weer investeren in onderhoud. Zowel de particuliere als de zakelijke markt trekt enorm aan. Sommige schilders zitten al vol tot aan het winterseizoen.

Ook geven schilders aan dat het consumentenvertrouwen lijkt toe te nemen, de investeringen die ze in de 'crisis' periode hebben gedaan lijken nu de vruchten af te werpen. Er wordt steeds meer besteedt aan renovatie, isolatie en dergelijke.

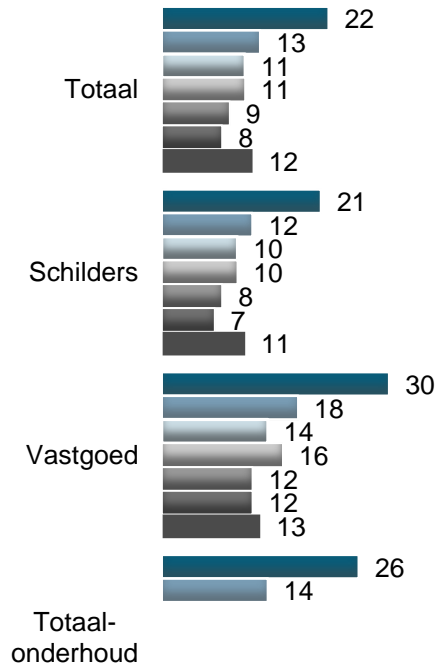
3. Conjunctuur

Hoeveel weken kunt u uw huidige aantal werknemers aan het werk houden als u naar uw huidige orderportefeuille kijkt?

De gemiddelde orderportefeuille wordt met name bepaald door schilders, omdat veel OnderhoudNL-leden tot deze groep behoren. De orderportefeuille is ten opzichte van vorig jaar sterk gestegen, namelijk met negen weken. Gemiddeld kunnen de OnderhoudNL-leden de werknemers nog 22 weken aan het werk houden. Zowel Vastgoed als Totaal-onderhoud laten beide een stijging zien van 12 weken.

Werkvoorraad met huidige orderportefeuille
in weken

- Hoogseizoen 2017
- Hoogseizoen 2016
- Hoogseizoen 2015
- Hoogseizoen 2014
- Hoogseizoen 2013
- Hoogseizoen 2012
- Hoogseizoen 2011

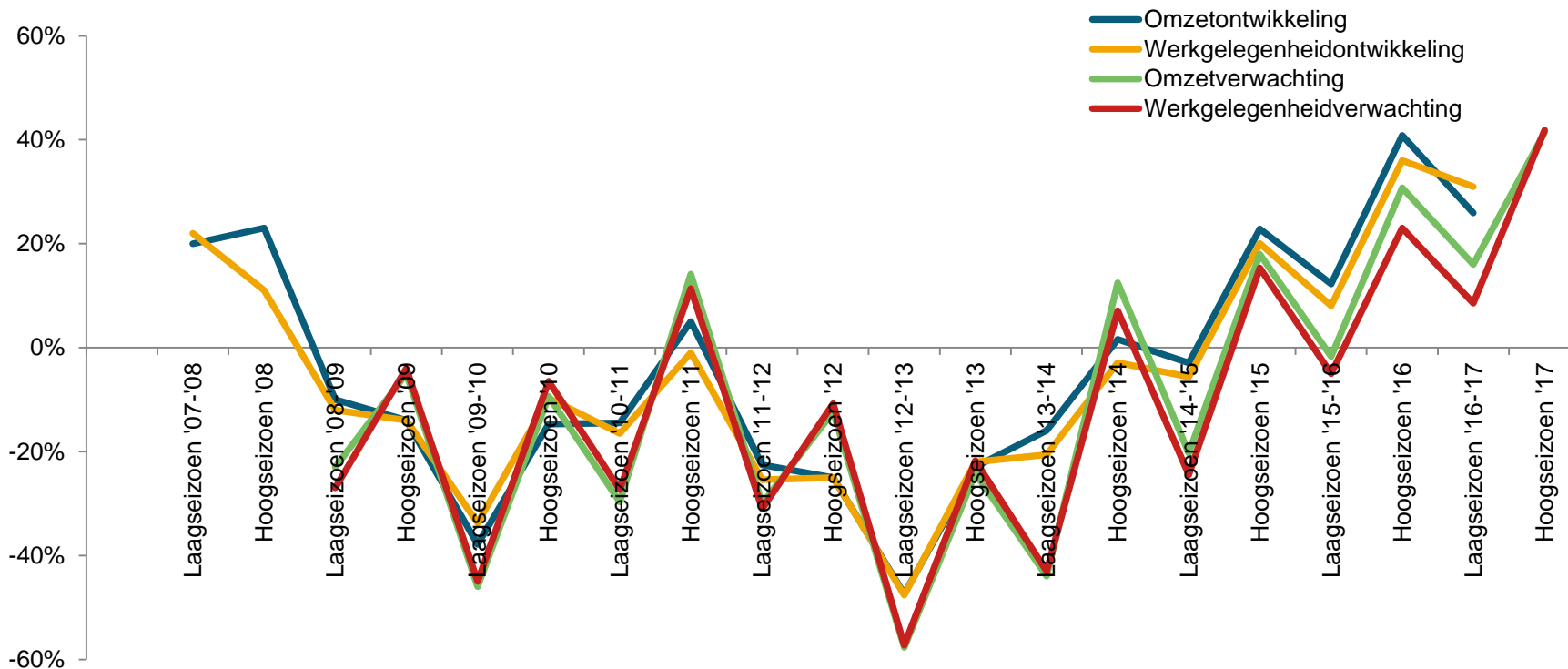
Werkvoorraad met huidige orderportefeuille							
	Leden Onderhoud NL	Architecten	Aannemer B&U	Aannemer GWW	Installa- teurs	Afbouw	Klus- bedrijven
Hoogseizoen 2017	22	23	26	19	18	22	21
Hoogseizoen 2016	13	24	25	19	21	20	19
Hoogseizoen 2015	11	22	19	16	17	19	18
Hoogseizoen 2014	11	18	17	17	16	17	15
Hoogseizoen 2013	9	20	16	20	15	16	15
Hoogseizoen 2012	8	20	18	19	18	17	14
Hoogseizoen 2011	12	22	24	21	19	20	19

3. Conjunctuur

Onderstaand figuur laat met de omzet- en werkgelegenheidontwikkeling de verhouding zien van het aantal bedrijven dat een stijging heeft gekend ten opzichte van het aantal bedrijven dat een daling heeft gekend: een negatief percentage betekent dat er meer bedrijven zijn die een daling hebben gekend.

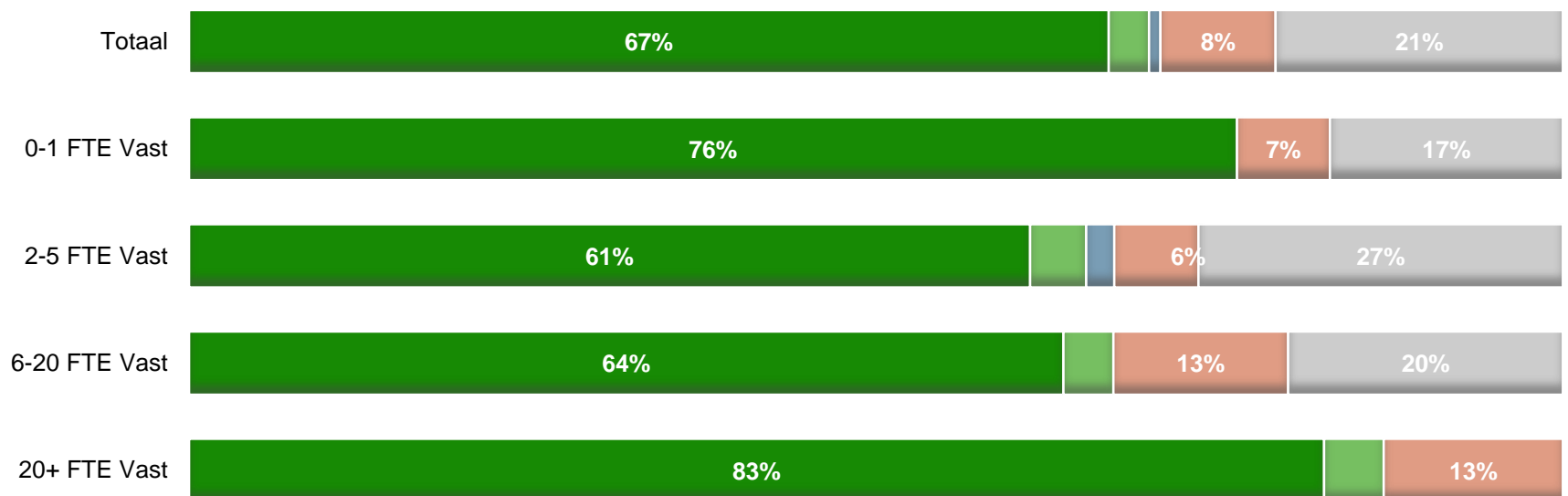
Uit het figuur kan geconcludeerd worden dat de omzetontwikkeling en werkgelegenheidontwikkeling, na een toename in het hoogseizoen '16, weer gedaald zijn in het laagseizoen '16-'17. Dit is echter een logisch effect wat door het laagseizoen komt, dat is tot op heden iedere keer zo. De verwachting voor het komende half jaar is de terugkomende stijging in het hoogseizoen.

4. Actuele vragen – DBA wet

Het merendeel van de OnderhoudNL-leden (67%) geeft aan niets te merken van de invoering van de wet DBA op de bedrijfsvoering. Met name de 20+ FTE in vaste dienst stellen niets te merken (83%). De 2-5 FTE medewerkers in vaste dienst hebben het laagste percentage (61%) dat aangeeft niets te merken van de wet DBA.

Invloed van de wet DBA op de bedrijfsvoering

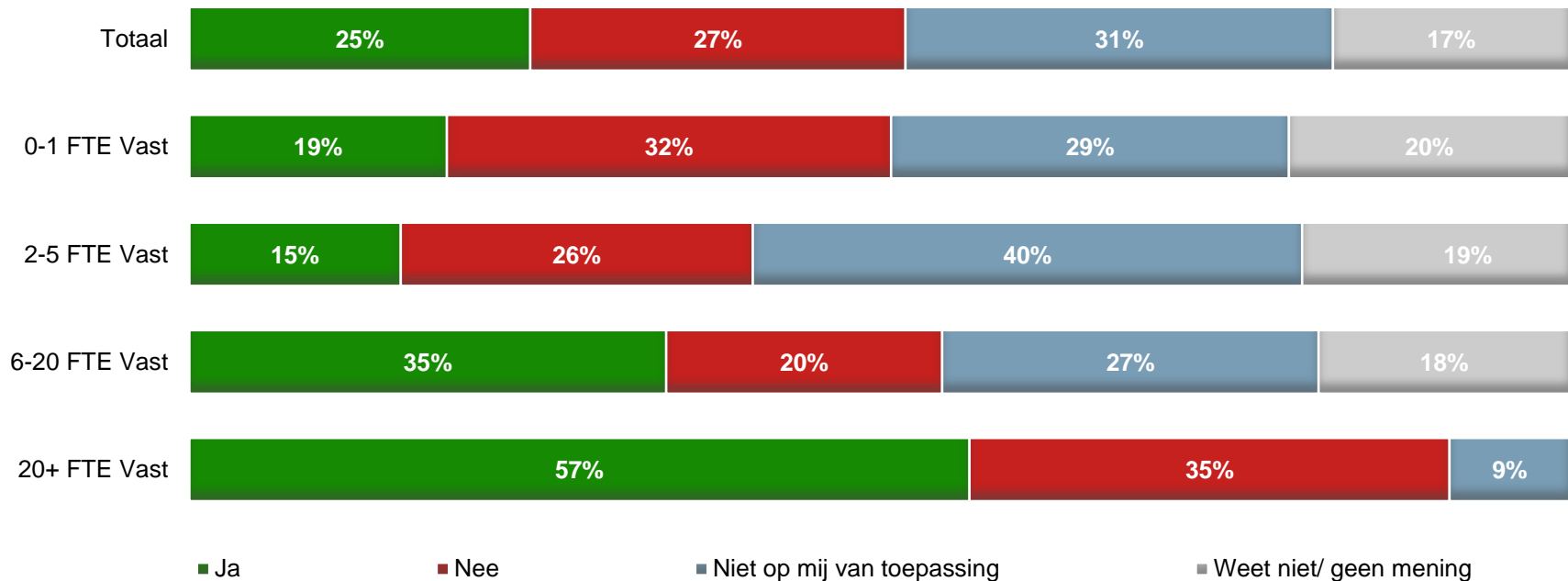

- Ik merk niets
- Ik krijg minder opdrachten / ik schakel minder snel OZP'ers in
- Anders
- Ik krijg geen opdrachten meer / ik schakel geen OZP'ers meer in
- Weet niet/ geen mening

4. Actuele vragen – Modelovereenkomst ZZP

Een kwart van de OnderhoudNL-leden geeft aan te werken met de Modelovereenkomst ZZP van OnderhoudNL die goedgekeurd is door de belastingdienst. Iets meer dan een kwart (27%) geeft aan niet werkzaam te zijn met deze Modelovereenkomst ZZP. De 2-5 FTE vaste medewerkers maken het minste gebruik van de Modelovereenkomst ZZP, namelijk voor 15%.

Werkzaam met de Modelovereenkomst ZZP van OnderhoudNL

© 29 mei 2017, USP Marketing Consultancy B.V.

De in deze uitgave vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk en alle hierop betrekking hebbende auteursrechten, databankrechten en overige (intellectuele) eigendomsrechten worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van USP Marketing Consultancy B.V. verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden.

USP
Marketing Consultancy bv